

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

„ЗАТВЕРДЖУЮ“

Декан стоматологічного факультету
проф. Костенко С.Я.

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини
рота у дітей»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Предметна спеціальність	«Дитяча стоматологія»
Статус дисципліни	курс за вибором
Мова навчання	українська, англійська

Ужгород 2022

Робоча програма навчальної дисципліни курсу за вибором «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія»

Розробники: завідувач кафедри дитячої стоматології, к.мед.н., доцент Мельник Володимир Семенович, доцент кафедри дитячої стоматології, к.мед.н., доцент Білицук Любов Миколаївна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дитячої стоматології.
Протокол № 10 від “ 16” червня 2022 року.

Завідувач кафедри дитячої стоматології
“ 16” червня 2022 року

доц. Мельник В.С.

Робоча програма схвалена на засіданні навчально-методичної комісії стоматологічного факультету. Протокол № 10 від “ 23 ” червня 2022 року.

Голова навчально-методичної комісії
стоматологічного факультету.
“ 23 ” червня 2022 року.

проф. Клітинська О.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Форма навчання	Денна
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки	5
Загальна кількість годин – 90	Семестр	9 (10)
	Лекції	0
Кількість модулів – 1	Практичні	20
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 2	Самостійна робота	70
	Вид підсумкового контролю	залік
	Форма підсумкового контролю	усна, письмова

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу за вибором «**Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей**» є формування здатності застосовувати набуті знання, уміння та навички для вирішення типових задач діяльності лікаря-стоматолога, зокрема захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку.

Завданнями навчальної дисципліни «**Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей**» є: вміння проводити стоматологічне обстеження дитини із врахуванням психофізіологічних особливостей дітей різного віку, вивчення провідних синдромів і симптомів у дитячій терапевтичній стоматології, обґрунтування та формулювання попереднього діагнозу; вміння аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, ставити остаточний діагноз та проводити лікування карієсу зубів та його ускладнень, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку.

Викладання дисципліни спрямовано на:

- удосконалення володіння стоматологічними маніпуляціями;
- удосконалення навичок виконання професійної гігієни порожнини рота, навичок місцевого та загального лікування захворювань пародонта і слизової оболонки порожнини рота;
- формування відповідальності здобувача другого рівня вищої освіти, як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки та її вдосконалення протягом навчання і професійної діяльності.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні). Дисципліна «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей» забезпечує набуття студентами нижче зазначених компетентностей.

Загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові:

- ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- ФК 3. Спроможність діагностувати: визначити попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- ФК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначити підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.
- ФК 6. Спроможність визначити раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.
- ФК 7. Спроможність визначити тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
- ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.
- ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Кінцеві цілі дисципліни:

- Аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- Визначити характер та принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології;
- Визначити провідні синдроми і симптоми у дитячій терапевтичній стоматології;
- Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- Обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- Планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях та їх ускладненнях;
- Проводити диференціальну діагностику в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- Ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці дитячої терапевтичної

стоматології.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей», як навчальна дисципліна є невід'ємною частиною клінічної медицини, тому вивчення основних положень цієї галузі науки - важливий момент підготовки лікаря будь-якої спеціальності, вона базується на:

Міждисциплінарні зв'язки:

1. Анатомія людини - анатомічна будова тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку.
2. Медична хімія – властивості хімічних елементів та їх сполук, можливості їх використання у медицині.
3. Біоорганічна хімія – властивості біоорганічних сполук і можливості їх використання у медицині.
4. Медична фізика – фізико-механічні властивості твердих тіл і рідин, електричний потенціал та електропровідність біологічних тканин.
5. Гістологія – гістологічна будова твердих тканин зуба, пульпи і пародонту в різні вікові періоди.
6. Мікробіологія – характеристика патогенної мікрофлори, що викликає розвиток ускладнень карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей.
7. Фармакологія – характеристика антисептичних засобів, що застосовуються при ендодонтичному лікуванні, їх механізм дії та вибір в залежності від клінічної ситуації
8. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології – основні ендодонтичні інструменти та правила роботи з ними; алгоритми виконання стоматологічних маніпуляцій при проведенні ендодонтичного лікування у дітей.
9. Дитяча терапевтична стоматологія – діагностика, диференційна діагностика, вибір методу лікування та його проведення при лікуванні ускладнень карієсу у дітей різного віку.
10. Терапевтична стоматологія – діагностика, диференційна діагностика, вибір методу лікування та його проведення при лікуванні ускладнень карієсу у пацієнтів різного віку.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- зміст дисципліни «Актуальні питання дитячої терапевтичної стоматології» відповідно до майбутньої професійної діяльності;
- проводити діагностику і диференційну діагностику різних форм гінгівітів у дітей різного віку;
- визначати лікувальну тактику та проводити лікування різних форм гінгівітів у дітей різного віку;
- проводити діагностику і диференційну діагностику пародонтиту у дітей;
- визначати лікувальну тактику та проводити лікування пародонтиту;
- проводити діагностику і диференційну діагностику захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку;
- визначати лікувальну тактику та проводити лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку залежно від етіологічного фактора.

вміти:

- проводити діагностику і диференційну діагностику різних форм гінгівітів у дітей різного віку;

- визначати лікувальну тактику та проводити лікування різних форм гінгівітів у дітей різного віку;
- проводити діагностику і диференційну діагностику пародонтиту у дітей;
- визначати лікувальну тактику та проводити лікування пародонтиту;
- проводити діагностику і диференційну діагностику захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку;
- визначати лікувальну тактику та проводити лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей різного віку залежно від виявленої патології.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
- ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
- ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепнолицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.
- ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
- ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.
- ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.
- ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги,

використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом і програмою даного курсу за вибором є:

- а) практичні заняття;
- б) самостійна робота студентів (СРС).

На практичних заняттях студенти вдосконалюють практичні навички з техніки ендодонтичних втручань у дітей.

Самостійна позааудиторна робота студентів передбачає:

- 1) підготовку студентами рефератів з певних тем;
- 2) проведення аналізу рентгенограм дітей різного віку з різними видами патології пульпи та періодонту в тимчасових і постійних зубах;
- 3) вибору методу і планування проведення ендодонтичного лікування;
- 4) оволодіння сучасними технологіями ендодонтичного лікування та контролю його ефективності;
- 5) вирішення ситуаційних задач (оцінка рентгенограм, складання плану лікування та ін.), що мають клінічне спрямування, а також самостійне вирішування тестових завдань.

Самостійна позааудиторна робота студентів враховується під час заліку.

Тривалість **практичних занять** – **2 академічні години** (90 хвилин).

Методика організації практичних занять з курсу за вибором «Ендодонтичне лікування зубів у дітей» передбачає:

1. Контроль СРС студента при підготовці до теми поточного практичного заняття шляхом перевірки письмового виконання студентом у **Робочому зошиті** відповідних завдань – **10 хвилин**.
2. Тестовий контроль (*рівня а-2*) вихідного рівня знань і визначення ступеню готовності студентів до заняття – **15 хвилин**.
3. Індивідуальне усне опитування студентів, роз'яснення окремих питань теми поточного заняття, відповіді на запитання студентів – **20 хвилин**.
4. Впродовж **25 хвилин** студенти самостійно на фантомах опрацьовують певні стоматологічні маніпуляції.
5. Контроль кінцевого рівня знань студентів – **20 хвилин**. Проводиться у вигляді вирішення тестових завдань (*рівня а-3*) або індивідуального усного опитування, вирішення ситуаційних задач. Закінчуючи практичне заняття, викладач підводить його підсумки, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.

Для реалізації вищезазначеної методики організації практичних занять на першому занятті кожному студенту надається докладний **план роботи впродовж періоду вивчення дисципліни**, а також забезпечуються умови для його виконання. Цей план включає:

- перелік теоретичних знань з дисципліни, що має засвоїти студент;
- перелік практичних навичок, що повинен виконати кожен студент впродовж вивчення дисципліни;
- алгоритми виконання основних маніпуляцій на фантомах;
- робочий зошит для самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичних занять, у якому слід **письмово** виконати всі завдання.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає:

- підготовку до практичних занять;

- самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, але контролюються та оцінюються викладачем під час проведення підсумкового заняття;
- підготовку до заліку.

Методи контролю

Порядок оцінювання навчальної діяльності студентів з дисципліни регламентовано “Інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу”.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки в кінці семестру конвертуються у бали.

Поточне оцінювання навчальної діяльності студента на кожному практичному занятті здійснюється відповідно до конкретних цілей кожної теми.

Оцінка поточної навчальної діяльності на практичному занятті складається з:

1) Оцінки самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичного заняття. Вона здійснюється шляхом перевірки письмового виконання завдань, викладених у Робочому зошиті, для підготовки до кожної теми. Питома вага оцінки за конспект з домашнім завданням становить 25% від загальної оцінки за заняття в балах. Якщо студент не виконав завдання для СРС і не надав конспект на перевірку викладачеві, то традиційна оцінка за заняття буде нижчою на **1 бал**.

2) Оцінки рівня знань студентів, який здійснюється шляхом вирішення 10 тестових завдань формату А (рівень- 2) або оцінки відповідей на контрольні теоретичні запитання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно відповів на 81-100 % тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 3 контрольних запитання викладача.

Оцінка “4” виставляється, коли студент правильно відповів на 71-80% тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 2 контрольних запитання викладача і одну неповну або неточну відповідь - на третє.

Оцінка “3” виставляється, коли студент правильно відповів на 61-70% тестових завдань або дав правильну відповідь на одне контрольне запитання викладача і дві неповні або неточні відповіді - на два запитання.

Оцінка “2” виставляється, коли студент правильно відповів менше, ніж на 60% тестових завдань, дав правильну відповідь тільки на одне або не відповів на жодне контрольне запитання викладача

3) Оцінки оволодіння практичними навичками відповідно до професійних алгоритмів під час основного етапу практичного заняття. Проводиться під час опрацювання студентом практичної навички на фантомі або при письмовому викладенні алгоритму її виконання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно, у відповідності до професійного алгоритму, виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “4” виставляється, коли студент знає послідовність дій відповідно до професійного алгоритму, з незначними помилками виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “3” виставляється, коли студент не в повному обсязі знає професійний алгоритм виконання тієї або іншої маніпуляції, Припускається помилок при виконанні на фантомі стоматологічної маніпуляції, передбаченої метою практичного заняття.

Оцінка “2” виставляється, коли студент не знає професійного алгоритму виконання стоматологічної маніпуляції, не може виконати на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з навчальної дисципліни на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних тестових завдань на останньому занятті.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік: **Оцінка з дисципліни, яка завершується заліком** визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1										
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	10	30
Практичні навички	35	35
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	2	5
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	10	10
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Модульна контрольна робота	1	10
Разом		100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмним матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;

- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «**добре**» (**82-89 балів, В**) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «**добре**» (**74-81 бал, С**) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «**задовільно**» (**64-73 бали, D**) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «**задовільно**» (**60-63 бали, E**) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «**незадовільно**» (**35-59 балів, FX**) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «**незадовільно**» (**35 балів, F**) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни.

Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування гінгівітів у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.

Пародонтит у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Морфо-функціональні особливості будови слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей. Первинні та вторинні елементи ураження СОПР. Класифікація захворювань СОПР.

Гострий та рецидивуючий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Грибкові ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Захворювання губ та язика у дітей. Причини, клініка, діагностика, лікування.

Алергічні реакції негайного (анафілактичний шок, набряк Квінке, кропивниця) та сповільненого (медикаментозна алергія, багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса-Джонсона) типу, їх прояви у порожнині рота дітей різного віку.

Прояви в порожнині рота при захворюваннях шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей.

Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.

Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Тактика дитячого стоматолога.

Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	самостійна робота
Тема № 1. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування гінгівітів у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	7		2	7
Тема № 2. Пародонтит у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	7		2	7
Тема № 3. Морфо-функціональні особливості будови слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей. Первинні та вторинні елементи ураження СОПР. Класифікація захворювань СОПР.	7		2	7
Тема № 4. Гострий та рецидивуючий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	7		2	7

Тема № 5. Грибкові ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Захворювання губ та язика у дітей. Причини, клініка, діагностика, лікування.	7	2	7
Тема № 6. Алергічні реакції негайного (анафілактичний шок, набряк Квінке, кропивниця) та сповільненого (медикаментозна алергія, багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса-Джонсона) типу, їх прояви у порожнині рота дітей різного віку.	7	2	7
Тема № 7. Прояви в порожнині рота при захворюваннях шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	7	2	7
Тема № 8. Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Тактика дитячого стоматолога.	7	2	7
Тема № 9. Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	9	2	7
Тема № 10. Залікове заняття.	9	2	7
Всього	90	20	70

6.3. Теми практичних занять

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Тема № 1. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування гінгівітів у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	2
2.	Тема № 2. Пародонтит у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	2
3.	Тема № 3. Морфо-функціональні особливості будови слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей. Первинні та вторинні елементи ураження СОПР. Класифікація захворювань СОПР.	2
4.	Тема № 4. Гострий та рецидивуючий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
5.	Тема № 5. Грибкові ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Захворювання губ та язика у дітей. Причини, клініка, діагностика, лікування.	2
6.	Тема № 6. Алергічні реакції негайного (анафілактичний шок, набряк Квінке, кропивниця) та сповільненого (медикаментозна алергія, багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса-Джонсона) типу, їх прояви у порожнині рота дітей різного віку.	2
7.	Тема № 7. Прояви в порожнині рота при захворюваннях шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, тактика	2

	дитячого стоматолога.	
8.	Тема № 8. Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Тактика дитячого стоматолога.	2
9.	Тема № 9. Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
10.	Тема № 10. Залікове заняття.	2
	РАЗОМ	20

Topics of practical classes.

№	Тема	К-сть годин
1	Clinic, diagnosis, differential diagnosis and treatment of gingivitis in children. The choice of medicines, the method of their use.	2
2	Periodontitis in children. Clinic, diagnosis. Principles of treatment of periodontitis in children. Periodontal syndrome in children. Clinic, diagnosis. Tactics of a dentist.	2
3	Morpho-functional features of the structure of the oral mucosa in children. Primary and secondary elements of SOPR lesions. Classification of SOPR diseases.	2
4	Acute and recurrent herpetic stomatitis in children. Etiology, pathogenesis, clinic, diagnosis, treatment and prevention.	2
5	Fungal lesions of the SOPR in children. Etiology, pathogenesis, clinic, diagnosis, treatment and prevention. Diseases of lips and tongue in children. Causes, clinic, diagnosis, treatment.	2
6	Allergic reactions of the immediate (anaphylactic shock, Quincke's edema, urticaria) and delayed (drug allergy, multiform exudative erythema, Stevens-Johnson syndrome) type, their manifestations in the oral cavity of children of various ages.	2
7	Manifestations in the oral cavity in diseases of the gastrointestinal tract and endocrine system in children. Chronic recurrent aphthous stomatitis. Clinic, diagnosis, tactics of a pediatric dentist.	2
8	Manifestations in the oral cavity in diseases of the blood system in children. Tactics of a pediatric dentist.	2
9	Traumatic lesions of the ENT in children. Clinic, diagnosis, treatment and prevention.	2
10	Control of the content module.	2
	Hours in general	20

6.4. Самостійна робота

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять –теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	40

2.	Індивідуальна самостійна робота студентів за однією з тем за вибором: Огляд наукової літератури за вибором: - СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Профілактика. - Лабораторні методи дослідження при захворюваннях тканин пародонту і СОПР у дітей. - Специфічна інфекція порожнини рота у дітей (туберкульоз, сифіліс та ін.). Особливості клінічних проявів на СОПР. Тактика дитячого стоматолога. - Мікробіологічний аспект сучасної дитячої стоматології. - Застосування фізичних методів лікування в стоматології дитячого віку.	26
3.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
РАЗОМ		70

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Робочий зошит для студентів .
2. Методичні розробки практичних занять для викладачів - відповідно до кількості тем.
3. Комплекти тестових завдань (для контролю початкового і кінцевого рівня знань) - відповідно до кількості тем.
4. Методичні розробки для організації самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять – відповідно до кількості тем.
5. Алгоритми виконання стоматологічних маніпуляцій на фантомах.
6. Перелік теоретичних питань до заліку.
7. Перелік практичних навичок до заліку.
8. 80 тестових завдань (у 6-ти варіантах) з дисципліни.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ З КУРСУ ЗА ВИБОРОМ

«Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей»

1. Основні складові пародонта. Назвіть морфо-функціональні особливості тканин пародонта у дітей різного віку.
2. Класифікація захворювань тканин пародонта (за ВООЗ).
3. Які основні та додаткові методи застосовуються при обстеженні тканин пародонта у дітей? Опишіть методику визначення індексів РМА та СРІ.
4. Вкажіть чинники, що призводять до розвитку гострого катарального гінгівіту у дітей та опишіть його клінічні ознаки.
5. Назвіть чинники, що призводять до розвитку хронічних форм гінгівіту у дітей, та опишіть клінічні ознаки хронічного катарального гінгівіту у дітей.
6. Які загальні та місцеві чинники призводять до розвитку хронічного гіпертрофічного гінгівіту? Опишіть клінічні ознаки фіброзної та гранулюючої форм гіпертрофічного гінгівіту.
7. Вкажіть чинники та умови розвитку гострого виразкового гінгівіту у дітей. Опишіть клінічний перебіг цієї форми гінгівіту у дітей.
8. Проведіть диференціальну діагностику між різними клінічними формами гінгівітів.

9. Визначте лікувальну тактику при гострому катаральному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування гострого катарального гінгівіту у дітей? Механізм їх дії.
10. Визначте лікувально-профілактичну тактику при хронічному катаральному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування хронічного катарального гінгівіту у дітей? Механізм їх дії.
11. Визначте лікувальну тактику при гіпертрофічному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування гіпертрофічного гінгівіту у дітей? Механізм їх дії.
12. Визначте лікувальну тактику при гострому виразковому гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів використовують для загального і місцевого лікування цієї форми гінгівіту у дітей? Механізм їх дії. Послідовність застосування.
13. Вкажіть загальні та місцеві причини виникнення локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей. Назвіть основні клінічні та рентгенологічні ознаки пародонтиту у дітей.
14. Проведіть диференційну діагностику між хронічними формами гінгівіту і пародонтитом.
15. Визначте лікувальну тактику при генералізованому пародонтиті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують при лікуванні пародонтиту у дітей? Механізм їх дії.
16. Назвіть засоби та методи профілактики захворювань тканин пародонта у дітей.
17. Вкажіть основні клінічні ознаки та особливості ураження тканин пародонта при спадковій нейтропенії. Визначте лікувальну тактику.
18. Назвіть варіанти клінічного перебігу еозинофільної гранульоми. Які порушення спостерігаються в тканинах пародонту? Визначте тактику лікаря-стоматолога.
19. Назвіть основні клінічні прояви та особливості ураження тканин пародонта при хворобі Хенда-Шюллера-Крісчена. У чому полягає тріада Крісчена? Визначте тактику лікаря-стоматолога.
20. Опишіть особливості професійної гігієни порожнини рота при гінгівіті у дітей та підлітків. Алгоритм виконання.
21. Опишіть особливості професійної гігієни порожнини рота при пародонтиті у дітей та підлітків. Алгоритм виконання.
22. Опишіть основні клінічні прояви та зміни у тканинах пародонта при синдромі Папійона-Лефевра і визначте тактику лікаря-стоматолога.
23. Опишіть морфологічні особливості слизової оболонки порожнини рота у дітей в різні вікові періоди.
24. Назвіть етіологічні фактори та умови розвитку ГГС? Які періоди розвитку виділяють для гострого інфекційного захворювання вірусної етіології? Назвіть загальні та місцеві клінічні ознаки ГГС у дітей при різному ступеню фоно тяжкості.
25. Окресліть загальні та місцеві методи лікування ГГС. Які групи лікарських засобів використовуються при лікуванні ГГС у дітей? Механізм дії.
26. Опишіть клінічний перебіг, визначте лікувальну тактику при рецидивуючому герпесі порожнини рота у дітей.
27. Назвіть збудника та опишіть загальні та місцеві клінічні ознаки герпетичної ангіни у дітей. Визначте лікувальну тактику при герпетичній ангіні у дітей.
28. Назвіть збудника, опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота інфекційного мононуклеозу. Тактика лікаря-стоматолога. Які зміни спостерігаються в периферичній крові при інфекційному мононуклеозі?
29. Назвіть збудника корі. Опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при корі. Дайте характеристику висипань. Визначте тактику лікаря-стоматолога.
30. Назвіть збудника, опишіть загальну клінічну картину і прояви в порожнині рота при скарлатині. Дайте характеристику висипань. Визначте тактику лікаря-стоматолога.
31. Назвіть збудника та опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при дифтерії. Тактика лікаря-стоматолога.

32. Назвіть класифікацію кандидозів СОПР у дітей.
33. Які причини призводять до розвитку пліснявки у дітей? Опишіть клінічну картину гострого кандидозу СОПР у дітей при різному ступеню тяжкості.
34. Які ви знаєте методи та засоби місцевого лікування пліснявки у дітей? Групи лікарських препаратів, механізм їх дії.
35. Дайте клінічну характеристику та назвіть диференційні ознаки хронічного кандидозу СОПР у дітей. Назвіть методи лабораторного обстеження, що застосовуються при кандидозі СОПР у дітей. Як слід інтерпретувати результати мікологічного обстеження СОПР?
36. Які ви знаєте методи та засоби лікування хронічного кандидозу СОПР у дітей ? Групи лікарських препаратів, механізм їх дії.
37. Які ви знаєте методи та засоби профілактики гострого та хронічного кандидозу СОПР у дітей?
38. Назвіть причини, механізм розвитку та клінічні прояви набряку Квінке. Визначте принципи лікування та заходи першої допомоги при набряку Квінке.
39. Назвіть причини, механізм розвитку, та дайте характеристику клінічним проявам багатоформної ексудативної еритеми.
40. Назвіть основні диференційні ознаки багатоформної ексудативної еритеми. Які додаткові методи дослідження використовуються при багатоформній ексудативній еритемі? Інтерпретація результатів.
41. Які ви знаєте методи та засоби загального і місцевого лікування багатоформної ексудативної еритеми. Групи лікарських препаратів, що застосовуються з цією метою, механізм їх дії.
42. Назвіть причини, механізм розвитку та опишіть клінічний перебіг хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС). Які ви знаєте методи та засоби загального і місцевого лікування ХРАС?
43. Опишіть загальні клінічні ознаки та прояви в порожнині рота залізодефіцитної анемії у дітей. Які зміни визначаються в периферичній крові при залізодефіцитній анемії? Тактика лікаря-стоматолога.
44. Надайте характеристику загальним клінічним ознакам та проявам у порожнині рота при гострих лейкозах у дітей. Які зміни визначаються в периферичній крові при гострих лейкозах у дітей? Тактика лікаря-стоматолога.
45. Опишіть загальні клінічні ознаки та прояви в порожнині рота хронічних лейкозів у дітей. Які зміни спостерігаються в периферичній крові при хронічних лейкозах у дітей? Тактика лікаря-стоматолога.
46. Надайте характеристику загальним клінічним ознакам та проявам в порожнині рота при гемофілії. Як змінюються показники та швидкість зсідання периферичної крові при гемофілії? Тактика лікаря-стоматолога при геморагічних діатезах у дітей.
47. Назвіть причини розвитку та клінічні прояви агранулоцитозу у дітей. Які зміни відбуваються в периферичній крові при агранулоцитозі у дітей? Визначте тактику лікаря-стоматолога.
48. Опишіть зміни в стоматологічному статусі при гіпо- та гіперфункції щитовидної та паращитовидних залоз. З дією яких гормонів пов'язана кальцифікація зубів?
49. Які зміни відзначаються в порожнині рота у дітей при хворобах печінки та жовчовивідних шляхів?
50. Опишіть стоматологічний статус при хронічних гастритах у дітей у залежності від стану секреції та при хворобах кишковика у дітей.
51. Назвіть класифікацію хейлітів та причини, що призводять до захворювання губ у дітей.
52. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику метеоролічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
53. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику гландулярного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

54. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику контактного алергічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
55. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику мікробного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
56. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику атопічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
57. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику екзематозного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
58. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику лімфедематозного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
59. Назвіть причини розвитку і опишіть клінічний перебіг десквамативного глоситу. Охарактеризуйте морфологічні зміни епітелію язика при десквамативному глоситі. Тактика лікаря-стоматолога.
60. Дайте характеристику клінічного перебігу складчастого та ромбоподібного глоситу. У чому полягають особливості будови язика при складчастому та ромбоподібного глоситі? Тактика лікаря-стоматолога.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З КУРСУ ЗА ВИБОРОМ

«Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей».

1. Юнак 15 років звернувся за допомогою до стоматологічного відділення поліклініки, на підставі скарг та результатів об'єктивного та додаткових методів дослідження було встановлено діагноз - гострий виразково-некротичний гінгівіт. Було призначено загальне та місцеве симптоматичне лікування. Місцеве лікування призначалось з урахуванням фаз перебігу запального процесу. Які лікарські форми лікувальних препаратів найбільш доцільно призначати для аплікацій у фазу гідратації?

- A. Спиртові розчини
- B. Водні розчини
- C. Мазі
- D. Масляні розчини E. Гелі

Правильна відповідь B

2. У дитини 14 років на підставі скарг та результатів об'єктивного обстеження був поставлений попередній діагноз - гострий виразково-некротичний гінгівіт. Взято мазок-відбиток з ураженої ділянки для мікробіологічного дослідження. Яка патогенна мікрофлора найбільш ймовірно буде висіяна під час дослідження?

- A. Фузоспірилярний симбіоз
- B. Бліда трепонема
- C. Туберкульозна паличка
- D. Гриби роду Candida
- E. Стрепто-стафілококові асоціації

Правильна відповідь A

3. У дитини 15 років діагностовано виразково-некротичний гінгівіт. Який препарат для місцевого застосування у гострому періоді захворювання обрати?

- A. Метрогїл-дента
- B. Мазь "Мефенат"
- C. Еритроміцинова мазь
- D. Мазь "Герпевір" E. Солкосерил

Правильна відповідь А

4. У дитини віком 14 років діагностовано виразково-некротичний гінгівіт. Призначте у комплексному лікуванні хворого найбільш ефективний препарат з перерахованих:

- A. Розчин хлорофіліпту
 - B. Розчин пеніциліну
 - C. Перекис водню
 - D. Розчин димедролу
 - E. Е. Розчин календули
- відповідь С

Правильна

5. В стоматологічному кабінеті дитині 12 років було поставлено діагноз: виразковонекротичний гінгівіт середнього ступеню важкості. Яка дія лікаря-стоматолога повинна бути першочерговою?

- A. Електрофорез
- B. Зняття некротичних плівок
- C. Знеболення
- D. Зняття зубних відкладень E. Ротові ванночки

Правильна відповідь С

6. Батьки дитини віком 5 років звернулися до лікаря-стоматолога зі скаргами на неприємний запах з порожнини рота, біль під час вживання їжі. Поставлено діагноз: виразковонекротичний гінгівіт. Лікарем був складений план місцевого комплексного лікування. Яку групу препаратів слід застосувати на останньому етапі лікування в даному випадку?

- A. Кератопластики
- B. Антисептики
- C. Антибіотики
- D. Анальгетики
- E. Сорбенти

Правильна відповідь А

7. У дитини 14 років діагностовано гострий виразково-некротичний гінгівіт середнього ступеню важкості. Який з препаратів необхідно застосувати для зняття некротичних нашарувань?

- A. Терилітин
- B. Розчин хлоргексидину

- C. Розчин фурациліну
- D. Розчин перекису водню
- E. Розчин калію перманганату

Правильна відповідь А

8. У дитини 13 років діагностовано гострий виразково-некротичний гінгівіт середнього ступеню важкості. Препарати якої групи необхідно використати на основному етапі лікування? А. Антибіотики

- B. Кератопластики
- C. Протеолітичні ферменти
- D. Кератолітики
- E. Антиоксиданти

Правильна відповідь А

9. Дитина 14 років скаржиться на загальну слабкість, затруднений прийом їжі, підвищення температури тіла до 38°C. Об'єктивно: ясенні сосочки на верхній і нижній щелепах виразковані, покриті брудно-сірим некротичним нальотом, після видалення якого оголюються кровоточиві і болісні поверхні. Після ретельного обстеження лікар-стоматолог поставив попередній діагноз: виразково-некротичний гінгівіт. Які додаткові методи обстеження дозволять поставити остаточний діагноз:

- A. Мікробіологічне дослідження
- B. Цитологічне дослідження та біохімічний аналіз крові
- C. Мікробіологічне дослідження і реопародонтографія
- D. Клінічний аналіз крові і люмінісцентні дослідження
- E. Реакція адсорбції мікроорганізмів і полярографія

Правильна відповідь А

10. Хвора 15 років звернулася зі скаргами на біль і кровоточивість ясен, неприємний запах з рота. Симптоми з'явилися після перенесення гострого респіраторного захворювання. Об'єктивно: ясна набряклі, гіперемійовані, ясенний край виразковий, вершини ясенних сосочків покриті брудно-сірим некротичним нальотом. Поставлено діагноз: виразково-некротичний гінгівіт. Який лікарський засіб треба застосувати для зняття некротичного нальоту? А. 3% розчин перекису водню

- B. Трипсин
- C. 2% розчин хлораміну
- D. 0,05% розчин хлоргексидину біглюконату
- E. 3% розчин гіпохлориду натрію

Правильна відповідь В

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Хоменко Л.О. та співавт. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Київ: Книга плюс, 2010. - 808с.
2. Справочник по детской стоматологии (Под редакцией А.С. Cameron, R.P. Widmer/ Перевод с англ. По ред. Виноградовой Т.Ф., Гинали Н.В., Топольницкого О.З. – М.: МЕДпресс-информ, 2003. – 288с..
3. Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. Клинико-рентгенологическая диагностика заболеваний зубов и пародонта у детей и подростков.- Киев: «Книга плюс», 2004.-200с.
4. Хельвиг Э., Клибек Й., Аттин Т. Терапевтическая стоматология (Под ред. проф. Н.И. Смоляра. Пер. с нем. – Львов.: ГалДент, 1999 – 409с

Допоміжна література

1. Белоусова Е. А. Всемирный конгресс по гастроэнтерологии (Монреаль, 2005). //Фарматека. - 2006. - № 1. - С. 17-21.
2. Бобильова О.О. Проблема інфекційної захворюваності залишається актуальною проблемою системи охорони здоров'я та держави / [О.О.Бобильова, С.П.Бережнов, Л.М.Мухарська та ін.] //Сучасні інфекції. - 2008.- № 1. - С. 4-10.
3. Гевкалюк Н.О. Імунобіологічні аспекти патогенезу уражень слизової оболонки порожнини рота і слинних залоз у дітей при грипі та інших респіраторних вірусних інфекціях /Н.О.Гевкалюк //Здобутки клініч.і експерим.медицини.- 2015.- №4.-С.30-35.
4. Геппе Н.А., Белоусова Н.А. Кандидозы //Consilium medicus. - 2010. - № 4.
5. Гребенюк Н.В. Основні збудники внутрішньоутробної, інтранатальної та постнатальної інфекції у дітей різного віку /Н.В. Гребенюк, В.Ф.Мислицький //Буковинський медичний вісник.- 2009.- Том 13, №4.- С.85-89.
6. Збірник тестових завдань для складання ліцензійного іспиту «Крок-2. Стоматологія» // МОЗ України. Департамент кадрової політики, освіти і науки МОЗ України. Центр тестування при МОЗ України, 2011. – 28 с. (співавтори Гайдук Р. В., Федько В. В., Назаревич М. Р.) – 36 с.
7. Ковтун А. В., Яковенко А.В. Использование пробиотиков в клинической практике. URL: <https://www.lvach.ru/2011/10/15435284/>.
8. Крамарев С.О. Епідемія грипу в Україні /С.О. Крамарев //Наук.-практ. журн. для педіатрів «З турботою про дитину».- 2010.-№1.- С.9.
9. Методичні рекомендації для підготовки до складання ліцензійних інтегрованого іспитів «Крок 1», «Крок 2», «Крок 3» /Б. С. Зіменковський, М. Р. Гжегоцький, І. І. Солонинко, Р. З. Огоновський, Р. Б. Лесик, Ю. Я. Кривко, Б. В. Дибас Львів: Друкарня ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2013. – 96 с.
10. Скиба В.Я. Дисбактериоз при хроническом рецидивирующем афтозном стоматите /В.Я.Скиба, Ю.В.Дяченко, А.И.Подобуева //Вісник стоматології.- 1999.- №1.- С.13-15.
11. Elizabeth D., Young P.T., Holmes H. H. Interventions for the prevention and management of oropharyngeal candidiasis associated with HIV infection in adults and children // Editorial Group: Cochrane HIV/AIDS Group. - Published Online: 10 NOV 2010.
12. Filoche S., Wong L., Sissons C.H. Oral Biofilms: Emerging Concepts in Microbial Ecology // Journal of dental Research. - 2010. - 89. P. 8-18.
13. Giraffa G. Lactobacillus helveticus: importance in food and health. Front Microbiol. 2014; 5: 338.
14. Joint Food and Agriculture Organization of the United Nations/World Health Organization Working Group report on drafting guidelines for the evaluation of probiotics in food, London, Ontario, Canada, April 30 and May, 2002.

15. Saliva. Its value for health and the role at diseases. FDI, CORE, Working group № 10 / International Dental Journal. –1992. –Vol. 42.-P. 291-304.
16. Surna A. Microbiological and biochemical characteristics of inflammatory tissues in the periodontium /A.Surna, J.Sakalauskiene, A.Vitkauskiene //Medicina (Kaunas). - 2009.- Vol. 44, N 3. - P. 201-210.
17. The management of fever in young children with acute respiratory infections in developing countries/WHO/ARI/93.90/, Geneva, 2008.
18. WHO Library Cataloguing-in-Publication Data, The world health report 2008: primary health care now more than ever. - WHO. - 2008. - 152 p.
19. WHO releases new report on global problem of oral diseases //World Health Organizatin, 2009. URL: <http://www.emro.who.int/>.
20. Wohlker W.A. Role of nutrients and bacterial colonization in development of intestinal host defense /W.A. Wohlker //J. Pediatr. Gastroenterol. Nutr.- 2009; Vol.30 (2).- P. 2-7.
21. Worthington H.V., Clarkson J.E., Eden T.O.B. Interventions for treating oral candidiasis for patients with cancer receiving treatment (Review). The Cochran collaboration. -2008. - № 3.
- 17 c.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)